

Autor: Patrycja Zielonka-Rduch

Tytuł: *Etyczne implikacje w publikacjach seksuologicznych Zbigniewa Lwa-Starowicza jako wyzwanie dla teologii moralnej. Studium wybranych zagadnień*

Promotor: ks. dr hab. A. Muszala, prof. UPJPII w Krakowie

STRESZCZENIE

Bogaty dorobek publicystyczny czołowego polskiego psychoterapeuty, psychiatry i eksperta z zakresu seksuologii, Zbigniewa Lwa-Starowicza, od ponad 50 lat stanowi kompendium wiedzy o prawidłowościach rządzących życiem intymnym człowieka. Autorka rozprawy doktorskiej przyjęła tezę, że wspomniany autor licznych pozycji popularnonaukowych propaguje określony styl i charakter relacji międzyludzkich, w tym również tych ze sfery seksualnej. Na łamach swoich publikacji popularnonaukowych zwraca się do młodzieży, ludzi samotnych, a także pozostających w różnorodnych związkach. Kieruje nim troska o dobrostan psychofizyczny czytelnika. Jego zaangażowanie w wytyczaniu ścieżek dla dających satysfakcję relacji skłania do przyjrzenia się bliżej implikacjom i następstwom etycznym, które są zauważalne w przekazie mającym na celu edukować czytelników w zakresie realizacji dojrzałej, płodnej miłości.

Niestety, rosnący poziom wiedzy i edukacji seksualnej społeczeństwa nie jest wprost proporcjonalny do trwałości relacji i dojrzałej jakości życia seksualnego. Nabiera to szczególnego znaczenia w kontekście związku małżeńskiego. Autorka niniejszej pracy, jako teolog, jest przekonana, że zażegnanie kryzysu w obszarze życia małżeńskiego jest możliwe jedynie na drodze interdyscyplinarnego dialogu. Pomoc rodzinie wymaga podejścia holistycznego.

W pracy zaprezentowano kluczowe zagadnienia, które budzą zainteresowanie specjalistów zarówno z dziedziny seksuologii, psychoterapii, jak i teologii. Należy wspomnieć problematykę m. in: autoerotyzmu, pettingu, współżycia przy udziale środków antykoncepcyjnych i bez nich, orientacji seksualnej, rozwoju psychoseksualnego prowadzącego do dojrzałego przeżywania celibatu czy realizacji związku małżeńskiego. Uporządkowano je zgodnie z kategorią odbiorców, czyli na podstawie etapu bądź formy, w jakiej realizują oni swoje relacje i życie intymne.

Taki podział wydawał się przejrzysty dla wymienionych wcześniej dziedzin nauki. Ponadto koreluje on z najważniejszymi tytułami publikacji z obszaru seksuologii. Warto podkreślić, że wypowiedzi Zbigniewa Lwa-Starowicza są prezentowane chronologicznie, tj. według daty publikacji. Na tej podstawie wykazano ewolucję myśli, a tym samym norm obowiązujących w seksuologii. W opracowaniu problematyki wykorzystano przede wszystkim metodę analityczną oraz porównawczą.

Dysertacja składa się z czterech rozdziałów. W rozdziale pierwszym przedstawiono czynniki, które – zdaniem Zbigniewa Lwa-Starowicza – mają znaczący wpływ na rozwój psychoseksualny człowieka. Psychoterapeuta uwzględnia oddziaływanie i zależność życia seksualnego od fizjologii, psychiki, środowiska społeczno-kulturowego oraz religii.

Rozdział drugi poświęcono problematyce orientacji seksualnej: hetero-, homo- i biseksualnej. Autorka, świadoma istnienia wielu emocjonalnych kwestii podnoszonych w dyskusjach w odniesieniu do niektórych form realizacji ludzkiej seksualności, podjęła próbę uporządkowania pojęć oraz prezentacji wykładni norm w tym zakresie z perspektywy seksuologii i teologii.

W rozdziale trzecim uwagę skoncentrowano na problematyce seksualnej dotyczącej osób nieżyjących w związku małżeńskim: młodocianych, przygotowujących się do małżeństwa (narzeczonych), osób niepełnosprawnych oraz celibatariuszy. Podjęto takie kwestie, jak: autoerotyzm, pornografia, życie w czystości, a także niewierność. Dylematy i trudności, z którymi mierzą się wymienione wyżej grupy osób dotyczą obszaru cielesno-psychicznego, społecznego i duchowego. Stosunek seksuologa do tych zagadnień został poddany analizie, która ukazuje specyfikę prezentowanej przez niego etyki. W podsumowaniu rozdziału zaprezentowano katolicką etykę seksualną osób niezamężnych.

Rozdział czwarty poświęcono sferze intymnej w życiu małżonków. Omówiono relacje seksualne w aspekcie miłości, płodności i rodzicielstwa. Specyfika zachowań etycznych promowanych na łamach publikacji autorstwa Zbigniewa Lwa-Starowicza została skonfrontowana z wykładnią teologii moralnej.

Wykazanie zarówno wspólnych, dla seksuologii i teologii, jak i odmiennych rozstrzygnięć wobec konkretnych zachowań i relacji (w tym również dotyczących sfery życia intymnego), daje okazję do twórczej wymiany myśli wokół przemian zachodzących we współczesnym społeczeństwie w odniesieniu do sfery życia w relacjach interpersonalnych.

Interdyscyplinarny dialog pomiędzy medycyną i dziedzinami humanistycznymi, według autorki, jest sposobnością do bardziej wnikliwego uzasadnienia niezmiennych norm moralnych. Wydaje się, że w ten sposób zasady etyki katolickiej staną się nie tylko bardziej zrozumiałe, a także bliższe współczesnemu człowiekowi. Praca zdaje się potwierdzać, że niejednokrotnie problemy w relacjach interpersonalnych są wynikiem odejścia od założeń etyki personalistycznej dotyczącej życia seksualnego.

Autorka dysertacji żywi nadzieję, że niniejsza rozprawa choć w niewielkim stopniu stanie się przyczynkiem do rozwoju myśli w dziedzinie katolickiego wychowania, a także praktyki duszpasterskiej, w tym przede wszystkim penitencjarnej w Kościele katolickim.

Patrycja Telonko-Ruduch
31.03.2022r.